

ภาค 3 บทบัญญัติที่ใช้แก้ความผิดลหุโทษ

บทบัญญัติที่ใช้แก้ความผิดลหุโทษ

บทบัญญัติที่ใช้แก้ลหุโทษนี้ เป็นบทบัญญัติซึ่งมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาภาค 1 ตั้งแต่มาตรา 102 ถึงมาตรา 106 รวม 5 มาตราด้วยกัน ส่วนในเรื่องความผิดลหุโทษว่าการกระทำประการใด เป็นผิดตามลหุโทษ และระวางโทษไว้นั้นมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาภาค 3 ลหุโทษตั้งแต่มาตรา 367 ถึงมาตรา 398 และที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น (ในกรณีที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นนั้นคู่ที่ตัวโทษเป็นสำคัญว่ามีระวางโทษเท่าใด หากมีระวางโทษเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 102 แล้วก็เป็นลหุโทษ)

ในภาค 4 นี้ ผู้เรียบเรียงจะบรรยายถึงบทบัญญัติที่ใช้แก้ความผิดลหุโทษเป็นข้อ ๆ ไปโดยมิได้แยกเป็นบทไว้ ดังนี้

1. ความหมายของความผิดลหุโทษ ความผิดลหุโทษนั้นคือความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามานี้ด้วยกัน⁵¹

จึงเห็นได้ว่า ความผิดลหุโทษนั้นเป็นความผิดซึ่งมีโทษดังนี้

1.1 จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน กล่าวคือ กำหนดจำคุกหนึ่งเดือนนี้เป็นอัตราโทษชั้นสูง คือจำคุกเกินหนึ่งเดือนไม่ได้ ถ้ามีอัตราโทษชั้นสูง เกินกว่านี้ ก็ย่อมไม่ใช่โทษที่เรียกว่าเป็นความผิดลหุโทษ และโทษที่จำคุกหนึ่งเดือนก็ต้องเป็นระวางโทษ ไม่ใช่โทษที่จะลง

51 มาตรา ๑๐๒ ประมวลกฎหมายอาญา.

กล่าวคือเป็นโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มิใช่โทษที่ศาลกำหนดโดย
ใช้ดุลพินิจจากร่างโทษ และนอกจากโทษจำคุกไม่เกินหนึ่ง เดือน
แล้ว อาจเป็นโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับอย่างใด
อย่างหนึ่ง ทั้งนี้ว่าเป็นความผิดสุทธโทษ

1.2 หลักพิเศษที่ใช้กับความผิดสุทธโทษ ตามมาตรา 103
บัญญัติว่า บทบัญญัติในลักษณะ 1 ให้ใช้ในกรณีความผิดสุทธโทษด้วย
เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้ ซึ่งหมายความว่าบทบัญญัติ
ตั้งแต่มาตรา 1 ถึงมาตรา 101 นั้น ได้นำมาบังคับใช้ในกรณีแห่ง
ความผิดสุทธโทษด้วย เช่นเดียวกับการกระทำความผิดอาญาอื่น ๆ
ทั้งนี้โดยมีข้อยกเว้นไว้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 104 มาตรา 105
และมาตรา 106

2. ข้อยกเว้นสำหรับความผิดสุทธโทษ กรณีกระทำความผิด
ที่เป็นความผิดสุทธโทษนั้น นอกจากจะคำนึงถึงบทบัญญัติทั่วไปแล้วยังมี
ข้อยกเว้นดังต่อไปนี้

2.1 ความผิดสุทธโทษนั้นผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบกระทำ
โดยไม่มีเจตนา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 104 ว่า การกระทำความ
ผิดสุทธโทษตามประมวลกฎหมายนี้ แม้กระทำโดยไม่มีเจตนา ก็เป็น
ความผิด เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้นจะมีความบัญญัติให้เห็น
เป็นอย่างอื่น

โดยหลักทั่วไปแล้ว การที่บุคคลจะรับผิดชอบทางอาญาก็ต่อเมื่อ
ได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะใดกระทำโดยประมาทในกรณีที่กฎหมาย
บัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ใน

กรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา (มาตรา 59 วรรคแรก)

กรณีความผิดลหุโทษนี้เป็นข้อยกเว้นไว้โดยตรงว่า แม้ไม่มีเจตนา ก็เป็นผิด ซึ่งต่างกับความผิดอื่นที่จะผิดก็ต่อเมื่อกระทำโดยเจตนา ทั้งนี้ยังมีข้อยกเว้นซ้อนเข้ามาอีกสำหรับความผิดลหุโทษ กล่าวคือ แม้จะมีหลักว่าการกระทำความผิดลหุโทษจะไม่ต้องมีเจตนา ก็ตาม แต่ถ้า บทบัญญัติความผิดลหุโทษในมาตราใดระบุหรือบัญญัติให้เห็นว่า การกระทำความผิดนั้นต้องอาศัยเจตนาแล้ว จะให้ผู้กระทำรับผิดได้ก็ต่อเมื่อเขาได้กระทำความผิดนั้นโดยเจตนา เช่นมาตรา 367 บัญญัติว่า ผู้ใด เมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อ หรือที่อยู่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ไม่ยอมบอกหรือแถลงบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ตามมาตรา 367 นี้จะเห็นได้ว่า คำว่าแถลงนั้นย่อมแสดงว่ามีเจตนา การกระทำผิดลหุโทษตามมาตรา 367 นี้จะเป็นผิดก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา แต่ถ้าขับรถชนคนฝ่าฝืนสัญญาณไฟแดงโดยประมาทดังนั้นก็ เป็นผิดตามกฎหมายจราจรได้ เพราะกฎหมายในเรื่องนั้นมีได้บัญญัติให้เห็นเป็นอย่างอื่น

2.2 พยายามกระทำความผิดลหุโทษ ไม่ต้องรับโทษมาตรา 105 บัญญัติว่า ผู้ใดพยายามกระทำความผิดลหุโทษ ผู้นั้นไม่ต้องรับรับโทษ ตามปกติ การพยายามกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำถูกระวางโทษไว้สอง ในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น แต่ในกรณีกระทำความผิดลหุโทษนี้ ผู้กระทำผิดโดยพยายามกระทำผิดไม่ต้องรับโทษ

2.3 การสนับสนุนกระทำคามผิดลหุโทษ ไม่ต้องรับโทษ
มาตรา 106 บัญญัติว่า ผู้ใดสนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ
โดยปกติแล้ว การสนับสนุนดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 86 นั้นต้องระวาง
โทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดที่สนับสนุน
นั้น แต่ในกรณีสนับสนุนกระทำคามผิดลหุโทษนี้ ผู้สนับสนุนไม่ต้อง
รับโทษ
